czwartek, 26.11.2026

# Ubogich często nie widać. Koordynatorka Caritas Polska o pomocy potrzebującym

Ubóstwo w Polsce nie maleje, choć kraj staje się coraz zamożniejszy. Zwraca na to uwagę Agnieszka Sobocińska, koordynatorka programów do spraw osób wykluczonych w Caritas Polska. W rozmowie z Vatican News przypomniała, że obok pomocy materialnej niezbędna jest zwykła ludzka uwaga, a za statystykami stoją konkretni ludzie, często dotknięci wstydem i samotnością. 15 listopada po raz dziesiąty obchodzony był w całym Kościele Światowy Dzień Ubogich, ustanowiony przez papieża Franciszka.

Według danych GUS blisko 2 mln Polaków (5,3 proc. mieszkańców) żyje w skrajnym ubóstwie. Kolejna grupa balansuje na jego granicy: pieniędzy starcza na podstawowe potrzeby, ale na nic więcej. „Caritas jest największą organizacją, która pomaga w bardzo wielu sferach życia" – mówi Agnieszka Sobocińska i podkreśla, że o słabszych powinna pamiętać cała wspólnota, bo „najważniejsze jest to, jak dbamy o swoich słabszych". Wskazuje też, że pomoc żywnościowa nie ogranicza się do zapewnienia posiłku, bo ma głębszy sens: dzięki niej na przykład seniorzy mogą skromne świadczenia przeznaczyć na kino czy wycieczkę.

## Niewidoczni sąsiedzi

Trudność polega na tym, że ubodzy często pozostają w cieniu. „Ci potrzebujący często wcale nie wyciągają ręki po pomoc" – zauważa Sobocińska, wskazując na wstyd i poczucie bycia gorszym. Dlatego, jak dodaje, „my do tych ludzi mamy wyciągać rękę i my ich mamy szukać". Szczególnie narażeni są samotni seniorzy. W dużych miastach problem bywa jeszcze mniej zauważalny, ponieważ „w mieście jesteś totalnie anonimowy", a potrzebujący może mieszkać za ścianą.

Sobocińska apeluje o otwarcie oczu na sąsiadów. W Warszawie Caritas dostarcza obiady osobom, które nie wychodzą z domów. Jak zauważa rozmówczyni Vatican News, „dla tych ludzi wcale nie jest najważniejszy ten obiad", ale to, że ktoś przychodzi, rozmawia i pyta, jak się czują.

## Nikt nie wybiera bezdomności

Koordynatorka programów do spraw osób wykluczonych w Caritas Polska apeluje o zerwanie z przekonaniem, że ubodzy sami są winni swojej sytuacji. „Nikt jako dziecko nie postanawia, że w przyszłości będzie bezdomny albo będzie żył w ubóstwie" – zaznacza. Za kryzysami bezdomności stoją często problemy rodzinne, brak wsparcia i zerwane więzi. Czasem wystarczy naprawdę jedna osoba, która poda pomocną dłoń.

Osobom żyjącym w ubóstwie często trudno jest przyjąć pomoc. Towarzyszą im wstyd i przekonanie, że są gorsze od innych. Dlatego pomagający muszą wykazać się cierpliwością i zrozumieniem. „Bycie osobą w kryzysie, czy to bezdomności, czy ubóstwa, jest ogromnie zawstydzające. Nikt się na to nie pisał" – mówi Sobocińska.

Jej zdaniem nie wolno obarczać ludzi winą za ich trudną sytuację. „Każdy z nas ma takie same nadzieje, takie same pragnienia, takie same po prostu plany na życie. Tylko nie każdemu one wychodzą" – zaznacza.

Przedstawicielka Caritas podkreśla, że organizacje takie jak Caritas dysponują doświadczeniem i możliwościami udzielania profesjonalnej pomocy, ale nie mogą zastąpić zwyczajnej ludzkiej solidarności.

Szczególnej uwagi wymagają młodzi mężczyźni w kryzysie, dla których Caritas prowadzi program „Damy radę!". W jego ramach mogą uzyskać wsparcie w wychodzeniu z psychicznej i faktycznej bezdomności, uzależnień oraz życiowego zagubienia. Dzięki programowi już kilkudziesięciu młodych mężczyzn powróciło do życia, skończyło szkoły, założyło rodziny, ma pracę i odzyskało wolność.

## Nie tylko dach i zupa

Agnieszka Sobocińska podkreśla, że pomoc nie kończy się na zapewnieniu dachu nad głową i posiłku. Jako przykład dała Poznań. Tam przy schronisku dla osób bezdomnych Caritas przy ul. Krańcowej działa otwarta przestrzeń kulturalno-integracyjna. Składają się na nią ogród społeczny „Ogród do pielęgnowania relacji" oraz kontener terapeutyczny. W ramach projektu przy Domu Charytatywnym „Przystań" organizowane są m.in. minikoncerty, pokazy kina letniego, spotkania integracyjne oraz warsztaty plastyczne i kulinarne.

„To jest miejsce, w którym możesz przypomnieć sobie, jak to było, kiedy korzystałeś z tych innych rzeczy i nie twoim celem było tylko i wyłącznie przetrwanie" – mówi Sobocińska. W tym roku zrealizowano również spektakl „Skrzydła, którymi kołyszesz", wystawiony przez Teatr Obsada Zmywaka, ukazujący walkę o duszę człowieka między dobrem a złem.

## Solidarność na co dzień

Agnieszka Sobocińska wskazuje, że Polacy potrafią mobilizować się w trudnych chwilach, jak po wybuchu wojny w Ukrainie czy po zamachu w Krakowie. „Polacy fantastycznie sobie radzą z tą solidarnością" – mówi, dodając jednak, że ubóstwo jest „cały czas w tle". Na pytanie, czy praprzyczyną ubóstwa jest brak miłości, odpowiada krótko: „Brak miłości i samotność".

## Pomoc Caritas dla ubogich

Według najnowszego Raportu Caritas Polska w 2025 roku organizacja objęła pomocą ponad 760 tys. osób w kraju, a łącznie z działaniami zagranicznymi – ponad 1,1 mln potrzebujących. Taka skala jest możliwa dzięki sieciowej strukturze: obok Caritas Polska działa 45 Caritas diecezjalnych. Codzienną pracę koordynuje ponad 12 tys. pracowników wspieranych przez 70 tys. wolontariuszy. W Polsce funkcjonuje ponad 1300 placówek stacjonarnych i 1200 punktów dystrybucji żywności.

Jednym z głównych obszarów działalności jest walka z ubóstwem żywnościowym. W ramach projektu „Spiżarnia Caritas" potrzebującym przekazano ponad 6 tys. ton żywności, a z różnych form pomocy żywnościowej skorzystało ponad 400 tys. osób. W ramach programu FEPŻ przekazano ponad 1,2 mln paczek żywnościowych. Z placówek dla seniorów, w tym 69 klubów i świetlic, skorzystało blisko 119 tys. osób starszych. Ponad 11 tys. seniorów objęto programem „Na codzienne zakupy", w ramach którego otrzymali karty przedpłacone o łącznej wartości ponad 25 mln zł.

Osobom w kryzysie bezdomności Caritas oferuje pomoc w 33 schroniskach, 14 noclegowniach i 23 łaźniach. W zimowej akcji „Trochę ciepła dla bezdomnego" w samej Warszawie wydano m.in. 4,9 tys. litrów zupy. W punktach pomocy doraźnej wsparcie otrzymało ponad 72 tys. osób.

Sieć obejmuje również opiekę zdrowotną: Caritas prowadzi 38 hospicjów domowych i 14 stacjonarnych oraz 125 wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Źródło:

https://www.vaticannews.va/pl/kosciol/news/2026-11/ubogich-czesto-nie-widac-koordynatorka-programow-caritas-polska.html